

Duurzaamheid in het gebiedsplan 2019 voor De Pijp

Bijeenkomst 11 oktober 2018

Op donderdag 11 oktober was een groep van ruim 60 bewoners en andere geïnteresseerden te gast bij de Heineken Experience voor een bijeenkomst over duurzaamheid in het gebiedsplan 2019 voor De Pijp.

Uit de korte introducties van IN De Pijp en stadsdeelbestuurder Rocco Piers kwam duidelijk als gezamenlijke ambitie naar voren:

De Pijp verder ontwikkelen als experimenteerruimte voor de stad om vanuit de ideeën en initiatieven van bewoners – ‘we doen het zelf’ – te komen tot een duurzame wijk.

Na de inleidingen is in vier groepen gesproken over de volgende thema's:

1. Energie: zonnepanelen en aardgasvrij
2. Grondstoffen en circulaire economie
3. Mobiliteit en elektrische deelauto's
4. Scholen en (netwerken in) de buurt

Per groep is onder leiding van een tafelvoorzitter, in lijn met het genoemde vertrekpunt, gesproken vanuit de centrale vraag: welke ideeën en initiatieven hebben we voor het gebiedsplan 2019?

De belangrijkste conclusies zijn vervolgens op 31 oktober met een kleinere groep verder besproken en uitgewerkt tot de aanbeveling om de volgende 10 initiatieven een plek te geven in het gebiedsplan voor 2019.

Energietransitie en circulaire economie

1. Initiatief: SPARK / Zonnepanelen IN De Pijp

In 2018 is vanuit bewoners het netwerk IN De Pijp gestart met activiteiten (op vrijwillige basis) rond zonnepanelen op daken van VvE's en sociale huurwoningen in de wijk. Met Stadsdeel Zuid en !Woon zijn de eerste bijeenkomsten en een cursusavond georganiseerd. Voor 2019 en 2020 is het doel om afspraken te maken voor de realisatie van zonnepanelen op 30-60 daken, en samen met het stadsdeel en de corporaties een actieplan op te stellen met als lange termijn doel om zonnepanelen op alle geschikte daken in de wijk te realiseren.

Voor de organisatorische ondersteuning loopt vanuit het initiatief een subsidieaanvraag voor een gebiedsgericht project (SPARK). Daarbij kan het stadsdeel ondersteunen door:

- Benaderen van contactpersonen bij corporaties met huizenbezit in de wijk
- Organisatie van een bestuurlijk overleg om te komen tot lange termijn afspraken met deze corporaties
- Inzetten van gemeentelijke kanalen voor communicatie met huurders en VVE's

2. Initiatief: Energiecoöperatie PRET

Een werkgroep van bewoners is naar aanleiding van een bijeenkomst van IN De Pijp gestart met het opstarten van de lokale energiecoöperatie PRET (Pijp en Rivierenbuurt Energie Transitie). Het doel is om in 2019 afspraken te maken met de eigenaren van een aantal grote daken in dit gebied om vervolgens met geïnteresseerde bewoners (zonder geschikt dak) collectieve zonprojecten (op basis van het Postcoderoos model) te realiseren.

Ondersteuning:

- Onderzoeken naar de mogelijkheid om gemeentelijke daken te benutten
- Benaderen van (private, commerciële) eigenaren van grote daken
- Inzetten van gemeentelijke kanalen voor communicatie met bewoners

3. Initiatief: Onderzoek Aardgasvrij

IN De Pijp wil het komende jaar, samen met het stadsdeel en het programma aardgasvrij van de gemeente, vanuit bewoners een onderzoek starten om te kijken op welke manier de verschillende buurten in de wijk aardgasvrij op langere kunnen worden. De uitvoering van de eerste onderzoeken gebeurt door studenten van de Hogeschool van Amsterdam.

Behalve inzicht in de mogelijkheden om aardgasvrij te worden, draagt het proces bij aan het verbreden en versterken van het netwerk van actieve bewoners in de wijk.

Ondersteuning:

- Bijdrage in de kosten van coördinatie, stagiairs en buurtbijeenkomsten (€7500)
- Inzetten van gemeentelijke kanalen voor communicatie met bewoners

4. Initiatief: 'Wormenschool'

Naar aanleiding van een bijeenkomst over duurzaamheid voor de directeuren van basisscholen in De Pijp en Rivierenbuurt in het Okura Hotel is het idee ontstaan om bij basisscholen in De Pijp en Rivierenbuurt speciale (voor onderwijs geschikte) wormenhotels te plaatsen voor inzameling en composteren van GFT afval door de school, ouders en buurtbewoners. Dit draagt bij aan bewustwording en educatie, meer aparte inzameling van GFT afval en aan het versterken van sociale netwerken op buurtniveau. Uitbreiding naar scholen in andere gebieden in Zuid en de rest van de stad behoort tot de mogelijkheden.

Ondersteuning:

- Financiering van de speciale wormenhotels voor de basisscholen
- Het verlenen van vergunningen en de eventueel noodzakelijke vrijstellingen
- Bijdrage in overige kosten voor realisatie (communicatie, bijeenkomsten)
- Inzetten van gemeentelijke kanalen voor communicatie met bewoners

5. Initiatief: Luiერinzameling

Een onderzoek door UvA studenten in 2017 heeft als idee opgeleverd om luiers apart in te zamelen via kinderdagverblijven. Voor ouders met jonge kinderen vormen luiers een zeer groot aandeel van het huishoudelijk afval. Een nieuwe groep studenten onderzoekt in 2018 samen met de directie Afval en grondstoffen de mogelijkheden om dit idee in 2019 verder te kunnen realiseren, gekoppeld aan de (eind 2019) nieuw te openen luiercentrale.

Ondersteuning:

- Organisatie van een bijeenkomst voor alle kinderdagverblijven in De Pijp

Luchtkwaliteit

6. Initiatief: Pilot elektrische deelauto's

Een initiatiefgroep van bewoners uit De Pijp wil in de Hemonybuurt en Willibrordusbuurt samen met het CTO Smart Mobility Team en het stadsdeel een grootschalige pilot opzetten met elektrische deelauto's en andere vormen van (elektrische) deelmobiliteit (bakfiets, scooters, bestelbusje) en openbaar vervoer. Het streven is om in de buurt 20 elektrische deelauto's te realiseren en 200 autobezitters te bewegen om hun auto weg te doen en hun parkeervergunning in te leveren. Hierdoor kunnen 180 parkeerplekken verdwijnen en straten worden heringericht voor een groene en veilige buurt.

Het doel voor 2019 is een concreet en uitvoerbaar plan voor realisatie in 2020.

In deze eerste fase werken CTO en stadsdeel samen met de bewoners aan:

- Inventarisatie van de behoefte en het huidige autogebruik van alle bewoners in de Hemonybuurt en Willibrordusbuurt.
- Verkenning van het beschikbare aanbod en mogelijke coöperatieve organisatievormen.
- Communicatie met bewoners, waaronder mogelijk de organisatie van een feestelijke proefrit dag met aanbieders van elektrische (deel)auto's en andere vormen van (elektrische) deelmobiliteit.
- Het uitwerken van een voorstel voor de financiering van de pilot.

Bij voldoende belangstelling en een aantrekkelijk aanbod voor de buurt ondersteunt het stadsdeel de pilot met de benodigde 20 plekken voor elektrische deelauto's, inclusief de aanleg van laadpalen, en heft 200 reguliere parkeerplaatsen in de buurt op.

Ondersteuning:

- Actieve bijdrage vanuit het gebiedsteam om het initiatief verder te brengen
- Bijdrage in de kosten van organisatie en communicatie (€7500)
- Inzetten van gemeentelijke kanalen voor communicatie met bewoners

Cocreatie bij verduurzaming

7. Initiatief: Groene loper

In de Noord-Pijp nemen buurtbewoners vanuit ComOP (het Comité Oude Pijp - voor balans in de buurt) het initiatief om een 'Groene loper' te ontwikkelen. De herinrichting en het autoluw maken van de Van Woustraat wordt aangegrepen om de verblijfkwaliteit van de openbare ruimte te waarborgen en te verbeteren door vanaf het Willibrordusplein, door de Hemonybuurt en richting het Sarphatipark een groene loper aan te leggen om de buurt groener, veiliger en duurzamer te maken.

De bedoeling is om de groene loper af te trappen en zichtbaar te maken in de Tweede Jan van der Heijdenstraat op steigerdoek bij renovatie van het woonblok van Ymere. Daarnaast willen de initiatiefnemers in het voorjaar van 2019 drie ontwerpcafé 's organiseren, met als resultaat een ontwerp uitwerken voor een 'low-budget' try-out voor één blok van de Van Woustraat. Hieruit blijkt wat werkt en wat niet, zodat vervolgens het integrale ontwerp van de straat kan worden verbeterd. Het zal gaan om een stramien met een deel voor fietsparkeren, plantenbak/groenvoorziening, zitgelegenheid, laden/lossenplaats en afvalbakken. We monitoren gezamenlijk de bevindingen en na drie maanden kunnen de verbeterpunten worden meegenomen in het definitieve ontwerp voor de herinrichting.

Ondersteuning:

- Actieve betrokkenheid en échte participatie bij de herinrichting Van Woustraat.
- Budget voor ontwerp en realisatie try-out Van Woustraat (€ 10.000 - € 20.000)
- Vergunning en budget voor Tweede Jan van der Heijdenstraat (steigerdoek, plantenbakken/zithoek en afval/wormenhotels) (€ 5.000 - € 10.000)

8. Initiatief: The Art of Nature

IN De Pijp wil samen met het stadsdeel en scholen, netwerken en organisaties in de wijk een plan ontwikkelen voor een jaarlijks gezamenlijk educatief en cultureel festival rond natuur, groen en duurzaamheid. Het idee is een toegankelijk evenement voor jong en oud, op verschillende locaties in de wijk, waarin kunst, cultuur, educatie en innovatie voor duurzaamheid centraal staan. In 2019 wil IN De Pijp dit idee samen met de wijk en het stadsdeel verder (laten) uitwerken, en vervolgens onderbrengen in een aparte organisatie.

Ondersteuning:

- Bijdrage in de ontwikkelkosten (coördinatie, stagiairs en bijeenkomsten) (€ 5000)

9. Initiatief: Netwerk (IN De Pijp)

Om nieuwe en bestaande initiatieven, netwerken en organisaties voor een duurzame wijk te verbinden, versterken en zichtbaar te maken, wil IN De Pijp samen met het Wijkcentrum en het stadsdeel op regelmatige basis (iedere 6-8 weken) een netwerkavond organiseren. Alle

initiatiefnemers kunnen zo van en met elkaar leren en – indien nodig - makkelijker in contact komen met de gebiedsmakelaars in De Pijp of met het team Duurzaamheid.

Behalve een plek voor mensen met nieuwe ideeën en initiatieven, is het doel om met bestaande initiatieven, netwerken en organisaties te komen tot concretere samenwerking om meer (bewoners) te bereiken. Concreet betekent dit ieder kwartaal een 1/2^e pagina advertentie in De Pijp krant met een gezamenlijke agenda van activiteiten. Daarnaast is het organiseren van een jaarlijks evenement (initiatief 8) een mogelijkheid, maar bijvoorbeeld ook uitbreiding van de Geveltuinenburendag naar de rest van De Pijp en Rivierenbuurt.

Ondersteuning:

- Bijdrage in de kosten van organisatie, coördinatie en communicatie (€ 5000)

10. Initiatief: Centrum voor Duurzame Initiatieven (in voormalig Stadsdeelwerf)

Tijdens de bewonersbijeenkomst over duurzaamheid van IN De Pijp op 11 oktober in de Heineken Experience is het idee ontstaan om het gebouw van het voormalig stadsdeelwerf op de Tweede Van der Helststraat (of als alternatief het tweede gebouw dat vrijkomt aan de Pieter Aertszstraat) te gaan gebruiken als een Innovatiecentrum voor duurzame initiatieven en netwerken van en voor bewoners.

Het gebouw leent zich goed voor een combinatie van verschillende doeleinden, zoals:

- een onderzoekscentrum met werkplekken voor studenten die onderzoek doen voor de ontwikkeling van lokale, duurzame initiatieven
- een ontmoetingsplek voor bewoners, die ook geschikt voor het organiseren van trainingen, workshops en bijeenkomsten (zowel voor initiatieven uit De Pijp als andere gebieden in Zuid)
- demonstratieruimte van verschillende groene, duurzame materialen en producten (zonnepanelen, wormenhotels, leemmuren, regenton, etc.)
- een vaste locatie voor een lokaal recyclepunt voor De Pijp (met meer mogelijkheden dan het mobiele recyclepunt)
- een garage voor elektrische deelauto's van bewoners in de buurt

Door herbestemming kan op deze plek(ken) een centrum voor duurzame initiatieven ontstaan met niet alleen een rol voor de wijk, maar voor heel stadsdeel Zuid en de rest van de stad. In 2019 willen we deze mogelijkheid verder onderzoeken en ontwikkelen.

Ondersteuning:

- Samen met het Wijkcentrum, De Schone Pijp, NMT Zuid en IN De Pijp onderzoeken en ontwikkelen van de mogelijkheid om op deze plek een centrum voor duurzame initiatieven te realiseren.